

évenként jegyeznek fel Brestben a szokásostól eltérő nagyarányú tengermozgást — de erre mindeddig évenként csak egy alkalommal került sor. (*Atomes*)

AZ 1967-BEN VÁRHATÓ HURRIKÁNOK ELNEVEZÉSE

Az Egyesült Államok Időjárási Hivatala minden évben kiadja az észak-atlanti vidéken, valamint Mexikó és a Karib-tenger környékén várható trópusi viharok elnevezését. (A trópusi viharokat a meteorológusok női nevekkal szokták jelölni. Ez régi tengerészahagyomány.) Az 1967-re kiválasztott 21 »jól hangzó női név« a következő: Arlene, Beulah, Chloe, Doris, Edith, Fern, Ginger, Heidi, Irene, Janice, Kristy, Laura, Margo, Nona, Orchid, Portia, Rachel, Sandra, Terese, Verne, Wallis. Ha e neveket közli majd a rádió vagy a sajtó, tudni fogjuk, hogy *hánnyadik* hurrikánról van szó ebben az évben.

Az, hogy éppen 21 nevet választottak ki, *nem azt jelenti, hogy ennyi hurrikán várható.* Ezt a rekordot csak egy ízben, 1930-ban jegyezték fel. A trópusi viharok száma 1930 előtt évente átlagban 7 volt, az utóbbi időben 9—10-re emelkedett. Ebből hurrikán, azaz 64 csomónál (118 km/óra) erősebb szélsébséggel fellépő vihar 5—6, a többiben a szélsébség 34—63 csomó (62—117 km/óra). A hurrikánok számának ez az emelkedése látványos: voltaképp a jobb megfigyelés eredménye; régebben ui. előfordulhattak hurrikánok, amelyeket nem fedeztek fel, ha véletlenül nem járt arra hajó. Amióta azonban időjárási mesterséges hold működik — vagyis 1960. április 1. óta — azonnal felfedezik és nyomon követik őket.

A hurrikánok fellépése júniusban kezdődik, legnagyobb a gyakoriságuk augusztusban és szeptemberben. (*Dr. Z. A.*)

MEGTALÁLTÁK ALI BABA KINCSES BARLANGJÁT

Az Üzbég Szocialista Szovjetköztársaságban, az Angren folyó mentén felfelé haladva, ott, ahol a Nisbahsaj beleömlik, emelkednek a Kurminszki előhegység dombjai. Amikor ott a XV. századból származó pénzek kerültek a felszínre, a régészek sietve megjelentek, mert tudták, hogy a dombok érdekes romokat rejte-

nek. A feltárás több hónapig tartott. Ahogy egyre újabb földrétegekhez értek, egyre régebbi tárgyak kerültek elő: remekművű edények után durva megmunkálású tárgyak, ezüst *dirhemek** és öntött rézdarabok. A kézművesek műhelyei alatt hatalmas erődítmény körvonalai bontakoztak ki, az erődítmény alatt pedig, a laza lösztalajban sok kovakőszerszámra bukkantak.

E leletek azt bizonyították, hogy ott, a két folyó találkozásánál a hűbérurak 1500 évvel ezelőtt hatalmas erődöt építettek, ahonnan — a hegy és a két folyó védelmében — biztonságosan át lehetett tekinteni a völgyet, azaz kiválóan alkalmas volt mind védekezésre, mind támadásra. Az erődítmény köré város is épült, amelyet utóbb fallal erősítettek meg.

A várost Táskenttel és Tupkenttel kereskedelmi utak kötötték össze. A hegyen keresztül Ferganába vezető út szintén fontos volt, s jól őrizték, mivel nagy ezüstdánya mellett vezetett el. E bányát a VII. és a VIII. században »Tsas (Táskent) ezüstdányájának« nevezték.

Arab geográfusok egykori leírása szerint itt volt az »ezüsthegy«, az Ezeregy-éjszakában szereplő barlangnak a hegye, amely előtt Ali baba felkiáltott: »Szézá, nyílj meg!« Az »ezüsthegy«, a »Kuhisz-szim«, azaz »Szimszim« szó volna a »szézá« eredetije. Kuhisszimet különben más ősi iratok is említik.

A város romjainak feltárása most is folyik. (*Sciences et Voyages*)

A HOLT TENGER NEM IS OLYAN HALOTT

A Holt-tengerben olyan egysejtű mikroorganizmusok élnek, amelyek nemcsak megélnék ebben a sűrű sóoldatban, de bőségesen tenyésznek is — édesvízben viszont elpusztulnak. A harmincféle ilyen algából és nyolcféle baktériumból körülbelül egymillió van a víz minden köbcentiméterében. Közülük sok élenkvörös pigmentet tartalmaz; a kutatók szerint ezeknek tulajdoníthatók a víz felszínén látható néha több négyzetkilométer nagyságú vörös foltok is.

Két izraeli kutató legutóbb azt a mechanizmust tanulmányozta, amely szabályozza a tengeri baktériumok szervezetének sófelvételét és a sókoncentrációnak a sejten belül állandó szinten tartását. Ehhez mesterségesen előállított tengervizet használtak; desztillált vízben literenként